मन्दवेगा नरा नागा बभूवुस्ते विचेतसः । शरैराशीविषस्पर्शैर्निर्भिन्नाः सव्यसाचिना ।
ते गजा विशिखैस्तीक्ष्णैर्युधि गाण्डीवचोदितैः । अनेकशतसाहस्रैः सर्व्वाङ्गेषु समर्पिताः ।
आरावं परमं कृत्वा बध्यमानाः किरीटिना । निपेतुरनिशं भूमौ च्छिन्नपक्षा इवाद्रयः । २२०
अपरे दन्तवेष्टेषु कुम्भेषु च कटेषु च । शरैः समर्पिता नागाः क्रौञ्चवद्व्यनदन्मुहुः ।
गजस्कन्धगतानाञ्च पुरुषाणां किरीटिना । छिद्यन्ते चोत्तमाङ्गानि भल्लैः सन्नतपर्व्वभिः ।
सकुण्डलानां पततां शिरसां धरणीतले । पद्मानामिव सङ्घातैः पार्थश्चक्रे निवेदनं ।
यन्त्रबद्धा विकवचा व्रणार्त्ता रुधिरोक्षिताः । भ्रमत्सु युधि नागेषु मनुष्या विललम्बिरे ।
केचिदेकेन बाणेन सुमुक्तेन सुपत्रिणा । द्वौ त्रयश्च विनिर्भिन्ना निपेतुर्द्धरणीतले । २२०५
अतिविद्धाश्च नाराचैर्व्वमन्तो रुधिरं मुखैः । सारोहा न्यपतन्भूमौ द्रुमवन्त इवाचलाः ।
मौर्व्वीध्वजन्धनुश्चैव युगमीषां तथैव च । रथिनां कुट्टयामास भल्लैः सन्नतपर्व्वभिः ।
न सन्दधन्नचाकर्षन् न विमुञ्चन् न चोद्वहन् । मण्डलेनैव धनुषा नृत्यन्पार्थः स दृश्यते ।
अतिविद्धाश्च नाराचैर्व्वमन्तो रुधिरं मुखैः । मुहूर्त्ताद्व्यपतन्नन्ये वारणा वसुधातले ।
उत्थितान्यगणेयानि कबन्धानि समन्ततः । अदृश्यन्त महाराज तस्मिन्परमसङ्कुले । २२१०
सचापाः साङ्गुलित्राणाः सखड्गाः साङ्गदा रणे । अदृश्यन्त भुजाश्छिन्ना हेमाभरणभूषिताः ।
सूपस्करैरधिष्ठानैरीषादण्डकबन्धुरैः । चक्रैर्विमथितैश्चैर्भग्नैश्च बहुधा युगैः ।
चर्म्मचापधरैश्चैव व्यवकीर्णैस्ततस्ततः । स्रग्भिराभरणैर्वस्त्रैः पतितैश्च महाध्वजैः ।
निहतैर्वारणैरश्वैः क्षत्रियैश्च निपातितैः । अदृश्यत मही तत्र दारुणप्रतिदर्शना ।
एवं दुःशासनबलं बध्यमानं किरीटिना । संप्राद्रवन्महाराज व्यथितं सहनायकं । २२१५
ततो दुःशासनस्त्रस्तः सहानीकः शरार्द्दितः । द्रोणं त्रातारमाकाङ्क्षन्शकटव्यूहमभ्यगात् ।
इति श्रीमहाभारते द्रोणपर्व्वणि जयद्रथबधपर्व्वणि दुःशासनसैन्यपराभवे नवतितमोऽध्यायः ॥ ९० ॥
॥ सञ्जय उवाच ॥ दुःशासनबलं हत्वा सव्यसाची महारथः । सिन्धुराजं परीप्सन् वै द्रोणानीकमुपाद्रवत् ।
स तु द्रोणं समासाद्य व्यूहस्य प्रमुखे स्थितं । कृताञ्जलिरिदं वाक्यं कृष्णस्यानुमतेऽब्रवीत् ।
शिवेन ध्याहि मां ब्रह्मन् स्वस्ति चैव वदस्व मे । भवत्प्रसादादिच्छामि प्रवेष्टुं दुर्भिदां चमूं ।
भवान् पितृसमो मह्यं धर्म्मराजसमोऽपि च । तथा कृष्णसमश्चैव सत्यमेतद्ब्रवीमि ते । २२२०
अश्वत्थामा यथा तात रक्षणीयस्त्वयाऽनघ । तथाऽहमपि ते रक्ष्यः सदैव द्विजसत्तम ।
तव प्रसादादिच्छेयं सिन्धुराजानमाहवे । निहन्तुं द्विपदां श्रेष्ठ प्रतिज्ञां रक्ष मे विभो ।
॥ सञ्जय उवाच ॥ एवमुक्तस्तदाचार्य्यः प्रत्युवाच स्मयन्निव । मामजित्वा न बीभत्सो शक्यो जेतुं जयद्रथः ।
एतावदुक्त्वा तं द्रोणः शरव्रातैरवाकिरत् । सरथाश्वध्वजं तीक्ष्णैः प्रहसन्वै ससारथिं ।
ततोऽर्जुनः शरव्रातान् द्रोणस्याचार्य्यसायकैः । द्रोणमभ्यद्रवद्बाणैर्घोररूपैर्महत्तरैः । २२२५
विव्याध च रणे द्रोणमनुमान्य विशाम्पते । क्षत्रधर्म्मं समास्थाय नवभिः सायकैः पुनः